

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt tirsdag den 5. april 2016

Sag 230/2015

Anklagemyndigheden

mod

T1

og

T2

(advokat Kristian Mølgaard for begge)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Retten i Hillerød den 12. og 29. juni 2015 og af Østre Landsrets 11. afdeling den 19. august 2015.

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Thomas Rørdam, Poul Dahl Jensen og Hanne Schmidt.

Påstande

T1 og T2 har nedlagt påstand om, at anklagemyndighedens beslaglæggelse af indestående og fremtidige indbetalinger på konti tilhørende selskaberne kendes ubeføjet.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse, subsidiært at beslaglæggelserne sker i medfør af retsplejelovens § 802, stk. 2.

Anbringender

T1 og T2 har anført bl.a., at anklagemyndigheden alene har påberåbt sig retsplejelovens § 806, stk. 2, jf. § 802, stk. 1, som hjemmel for at beslaglægge fremtidige indbetalinger på konti tilhørende de to virksomheder. Retsplejelovens § 802, stk. 1, indeholder hverken efter sin ordlyd eller efter en sproglig fortolkning hjemmel til at beslaglægge fremtidige indbetalinger, idet bestemmelsen alene vedrører genstande, som den mistænkte har rådighed over. A, der er direktør i de to selskaber, har ingen rådighed over de fremtidige indbetalinger. Han kunne

muligvis siges at have rådighed over kontoen som sådan eller over forfaldne tilgodehavender, men det er ikke det, som anklagemyndigheden har begæret beslaglagt.

Bestemmelsen i retsplejelovens § 802, stk. 1, har til formål at sikre fortsat tilstedeværelse af mistænkte aktiver og angår alene genstande, som den mistænkte på beslaglæggelsestidspunktet havde rådighed over. Ingen ved, hvordan bevægelserne på kontiene udvikler sig i fremtiden.

Anklagemyndighedens tilkendegivelse om at ville drage omsorg for, at der kan ske udbetalinger fra kontiene til virksomhedens fortsatte drift, ændrer ikke på vurderingen af, om betingelserne for beslaglæggelse af fremtidige indbetalinger er opfyldt.

Det følger af retsplejelovens § 805, stk. 3, at beslaglæggelse alene kan ske med de begrænsninger, der følger af retsplejelovens §§ 509-516. De beslaglæggelser, som anklagemyndigheden ønsker foretaget, indeholder ingen beskyttelse i forhold til disse bestemmelser, da beslaglæggelserne sker uden kendskab til indbetalingernes art og baggrund.

Anklagemyndigheden kan ikke for Højesteret nedlægge en subsidiær påstand om beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802, stk. 2, når alene § 802, stk. 1, har været påberåbt som hjemmel for by- og landsretten.

Anklagemyndigheden har anført bl.a., at retsplejelovens § 802, stk. 1, indeholder fornøden hjemmel til beslaglæggelse af fremtidige indbetalinger på de to selskabers konti, da de indbetalte beløb vil være til rådighed for den mistænkte, når de indsættes på kontoen.

Landsretten har ikke udtrykkeligt taget stilling til, om indeståenderne på de to selskabers konti må antages at hidrøre umiddelbart fra de strafbare forhold, som direktøren for de to selskaber, A, er sigtet for, nemlig overtrædelse af bl.a. straffelovens § 289. Landsretten har således ikke direkte taget stilling til, om det må antages, at indeståenderne vil kunne konfiskeres som udbyttekonfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 1. led, eller om der i øvrigt må antages at være grundlag for konfiskation heraf i medfør af straffelovens § 76 a, stk. 1-3. Når landsretten opretholdt beslaglæggelsen efter retsplejelovens § 802, stk. 1, må landsretten imidlertid have vurderet, at dette var tilfældet.

For så vidt angår de fordringer, der bestod på beslaglæggelsestidspunktet, adskiller disse sig ikke væsentligt fra indestående, som stod på kontiene, da beslaglæggelsen blev foretaget. Der er bl.a. tale om tilgodehavender for udført arbejde for flere store entreprenørvirksomheder, og disse indbetalinger må antages at være led i kædesvigen.

For så vidt angår fordringer, som endnu ikke er kendt, og andre fremtidige indbetalinger må det anerkendes, at det på forhånd kan være svært at vurdere, om disse er udbytte af en strafbar handling, eller om der er tale om indbetalinger af beløb, som alene vil kunne beslaglægges i medfør af retsplejelovens § 802, stk. 2. A er imidlertid sigtet for kædesvig ved at have undladt at angive den rette størrelse af udgående og indgående moms, kildeskat og arbejdsmarkedsbidrag i de to virksomheder. Da landsretten har vurderet, at det fornødne mistankegrundlag er til stede, ligger det i sagens natur, at de indbetalinger, der sker på selskabernes konti, stammer fra den kriminalitet, som A er sigtet for, ligesom det har formodningen imod sig, at indbetalinger på disse konti skulle hidrøre fra anden virksomhed. Der vil således være grundlag for udbyttekonfiskation af de fremtidige indbetalinger.

Det gøres subsidiært gældende, at der vil kunne ske beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802, stk. 2, om beslaglæggelse til dækning af det offentliges krav på sagsomkostninger, bødekra-
v eller den forurettedes krav på erstatning.

Retsgrundlag

Retsplejelovens § 802, stk. 1-3, er sålydende:

”§ 802. Genstande, som en mistænkt har rådighed over, kan beslaglægges såfremt

- 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
  - 2) der er grund til at antage, at genstanden kan tjene som bevis eller bør konfiskeres, jf. dog stk. 2, eller ved lovovertrædelsen er fravendt nogen, som kan kræve den tilbage.
- Stk. 2.* Gods, som en mistænkt ejer, kan beslaglægges, såfremt
- 1) den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og
  - 2) beslaglæggelse anses for nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, krav på konfiskation efter straffelovens § 75, stk. 1, 1. pkt., 2. led, og 2. pkt. og stk. 3, § 76 a, stk. 5, og § 77 a, 2. pkt., bødekra-
v eller forurettedes krav på erstatning i sagen.

Stk. 3. Beslaglæggelse af en mistænks hele formue eller en del af denne, herunder formue, som den mistænkte senere måtte erhverve, kan foretages, såfremt

- 1) tiltale er rejst for en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 1 år og 6 måneder eller derover, og
- 2) tiltalte har unddraget sig videre forfølgning i sagen.”

Reglerne om beslaglæggelse blev revideret i 1999 ved lov nr. 229 af 21. april 1999. Lovændringen byggede på Strafferetsplejeudvalgets forslag i betænkning nr. 1223/1991 om beslaglæggelse og edition under efterforskning. Af betænkningen fremgår side 57 om den foreslåede bestemmelse i § 802, stk. 3:

”Til forskel fra den hidtidige retstilstand omfatter beslaglæggelsen alene formue på tidspunktet for rettens afgørelse samt afkast heraf, men derimod ikke aktiver, som tiltalte senere måtte erhverve. Der kan i givet fald træffes ny afgørelse om beslaglæggelse. Hensigten med denne ændring er at opnå en klarere afgrænsning af, hvilke aktiver der er omfattet af beslaglæggelsen.”

Af lovforslag nr. L 41, 1998-99, de almindelige bemærkninger pkt. 2.3.4 fremgår bl.a.:

”2.3.4. Formuebeslag

Efter retsplejelovens § 801, stk. 1, kan beslaglæggelse af en tiltalts formue anvendes som pressionsmiddel med henblik på at sikre den pågældendes tilstedeværelse under domsforhandlingen.

Strafferetsplejeudvalget foreslår denne form for beslaglæggelse opretholdt, jf. den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 801, stk. 3.

Efter den gældende bestemmelse omfatter et formuebeslag også aktiver, som den tiltalte senere måtte erhverve, herunder indtægter af de beslaglagte aktiver, som indgår under beslaglæggelsen.

Efter Strafferetsplejeudvalgets lovudkast skulle formuebeslag fremover kun omfatte formuen på tidspunktet for rettens afgørelse, samt afkast heraf, men derimod ikke aktiver, som tiltalte senere måtte erhverve. Udvalget har begrundet sit forslag med hensynet til at opnå en klarere afgrænsning af, hvilke aktiver der er omfattet af beslaglæggelsen. I forbindelse med høringen over betænkningen er det påpeget, at det ikke er hensigtsmæssigt at afskære muligheden for at beslaglægge aktiver, som den mistænkte senere måtte erhverve. Den gældende regel herom har således ikke givet anledning til problemer i praksis. Justitsministeriet har på den baggrund ikke fundet grundlag for på dette punkt at ændre den gældende retstilstand.”

Endvidere fremgår af de specielle bemærkninger:

”En beslaglæggelse efter stk. 3 omfatter – som efter gældende ret – også de aktiver, som den mistænkte måtte erhverve efter rettens beslutning om beslaglæggelse, jf. nærmere pkt. 2.3.4. i de almindelige bemærkninger.”

Højesterets begrundelse og resultat

A er sigtet for via selskaberne T1 og T2 at have begået skatte- og afgiftssvig efter straffelovens § 289, og anklagemyndigheden har anmodet om beslaglæggelse af indestående og fremtidige indbetalinger på bankkonti tilhørende de to selskaber i medfør af retsplejelovens § 802, stk. 1, subsidiært § 802, stk. 2.

Højesteret tiltræder, at der er grund til at antage, at det aktuelle indestående på bankkontiene tilhørende de to selskaber kan være udbytte ved en strafbar handling, som bør konfiskeres. Betingelserne for beslaglæggelse efter retsplejelovens § 802, stk. 1, af det aktuelle indestående på kontiene findes herefter at være opfyldt. Da beslaglæggelse af det aktuelle indestående endvidere må anses for at være nødvendig for at sikre det offentliges krav på sagsomkostninger, konfiskation, bødekraft eller erstatning, finder Højesteret, at også betingelserne for beslaglæggelse i medfør af retsplejelovens § 802, stk. 2, er opfyldt.

Efter ordlyden af og forarbejderne til retsplejelovens § 802, stk. 1 og 2, samt deres afgrænsning over for § 802, stk. 3, finder Højesteret, at bestemmelserne i § 802, stk. 1 og 2, ikke giver hjemmel til at beslaglægge formue, som den mistænkte senere måtte erhverve. Det følger således af forarbejderne til § 802, at adgangen til at beslaglægge aktiver, som den mistænkte senere måtte erhverve, alene skulle gælde efter retsplejelovens § 802, stk. 3, som giver mulighed for beslaglæggelse, når der er rejst tiltale, og tiltalte har unddraget sig videre forfølgning. Beslaglæggelsen i medfør af § 802, stk. 1 og 2, i nærværende sag kan således ikke udstrækkes til også at omfatte fremtidige indbetalinger på bankkontiene.

Højesteret stadfæster herefter landsrettens kendelse med den ændring, at beslaglæggelsen sker i medfør af retsplejelovens § 802, stk. 1 og 2, og at beslaglæggelsen alene omfatter det aktuelle indestående, det vil sige indestående på de to konti på tidspunktet for afsigelsen af denne kendelse.

Thi bestemmes:

Landsrettens kendelse stadfæstes med den ændring, at beslaglæggelsen alene omfatter indeståendet på de to konti på tidspunktet for afsigelsen af denne kendelse.